

[Viggo Nielsen.]
 serere og Formændene for de sociale Udvalg. Siden Krisen i 1931 satte ind, er der fra Rigsdagens Side gennemført en lang Række Foranstaltninger, som ikke mindst har drejet sig om Forholdene paa Landet. Jeg kan saaledes pege paa Kriselovene for Landbruget, men hertil kommer alle de andre Love i dette Tidsrum, bl. a. Lovene om Krisehjælp til de arbejdsløse, Uddeling af Kød- og Mælkekort, Ændringerne i Skattelovene, Iværksættelse af offentlige Arbejder, Udvidelser og Forbedringer af Vejnettet m. v. Alle disse Love har givet de kommunale Raad i Landkommunerne et meget stort Arbejde, men naturligvis har denne stærke Forøgelse af Arbejdet i første Række hvilet paa Formanden og Kassereren.

I dette Tiaar har vi ogsaa faaet Socialloven, der medførte en hel Nyordning paa den sociale Lovgivnings Omraade, og hvis Administration har været en haard Nød at knække for mange Kommunalmand. Alene Arbejdet med at sætte sig ind i de mange omfattende Love og Cirkulærer fra dette Tiaar har betydet et uhyre Arbejde for Sogneraadens Ledere. Det har krævet Energi og Myreflid, og man undrer sig egentlig over, at ikke langt flere, end Tilfældet har været, er blevet stikkende i de mange og ofte ret indviklede Paragraffer.

Dertil kommer den mægtige Korrespondance, som i disse Aar har taarnet sig op, og som har krævet et Utal af Besvarelser fra de kommunale Lederes Side. Man behøver blot at tænke paa alle de Klager, der har været i Forbindelse med Socialloven, og paa de Forespørgsler, det har været nødvendigt at rette til Amt og Ministerium, for at faa et lille Indtryk af, hvor omfattende Korrespondancen har været. Nu kan det vel siges, at Byernes Kommunalraad har staaet over for ganske tilsvarende Problemer — maaske lige med Undtagelse af Kriselovene for Landbruget —, men her kommer vi netop til Spørgsmaalets Kærne: den store Forskel, der er paa Vilkaarene for den rent praktiske Side af Kommunaladministrationen i By og paa Land. For Købstædernes Vedkommende finder man det ganske naturligt at lægge den kommunale Administration an efter moderne kontormæssige Principper. I selv den mindste Købstadkommune med 1 500—2 000 Indbyggere indretter man de nødvendige kommunale Kontorer, man ansætter Folk, der er regnskabskyndige, teknisk og juridisk kyndige, f. Eks. Kæmner, Bogholder, Kasserer, Fuldmægtig, Ingeniør

o. s. v. Man ansætter anden nødvendig Medhjælp, saasom Kontorister, i den Udstrækning, som det praktiske kontormæssige Arbejde nu kræver det, og man betaler naturligvis den Pris, det koster at have de nødvendige Kontorer og den nødvendige Medhjælp. Endvidere finder man det rimeligt at give en Bys Borgmester en anstændig Løn og vel i Regelen ogsaa Pension.

Ude i Landkommunerne gælder imidlertid helt andre Forhold. Her sætter Landkommunalloven ganske bestemte Grænser, og disse Grænser er af en saadan Art, at det er ret vanskeligt at faa gennemført et forsvarligt Grundlag for Administrationen, ligesom det Honorar, der kan ydes til Lederne, er latterligt lille. Loven fastsætter, hvor meget der maa ydes i Løn til Formand, Kasserer, Folkeregisterfører og Formanden for det sociale Udvalg, og dette Beløb er, saa vidt jeg husker, for alle fire Kategorier tilsammen oppe i den svimlende Højde af 1 Kr. 25 Øre pr. Indbygger i Kommunen. Denne Ydelse skal jo ingen blive fed af, og den staar ikke i noget som helst rimeligt Forhold til det omfattende Arbejde, som er lagt paa disse Menneskers Skuldre.

Det er den ene Side af Sagen, men hertil kommer et Forhold, som er lige saa vigtigt, og det er, at de allerfleste Landkommuner endnu ikke har oprettet faste Kommunekontorer med f. Eks. en Bogholder eller en Kasserer som den daglige, velbevandrede Medhjælp paa det rent kontormæssige og regnskabsmæssige Omraade. De allerfleste Steder betjener man sig stadig af den gammeltdags Form. Administrationen foregaar fra det Sted, hvor den, der p. t. er henholdsvis Formand og Kasserer, nu bor, hvilket er ensbetydende med, at Kommunens vigtigste Sager i den daglige Administration findes 3—4 forskellige Steder, ja, maaske endog i hver sin Ende af Kommunen. Det er efter mit Kendskab til landkommunal Administration uheldigt og upraktisk. Et lignende Forhold gælder jo i mange Tilfælde for Kommunernes Arkivsager, altsaa Kommunernes historiske Dokumenter, hvad enten det nu drejer sig om Protokoller, Skattemønstre, Skrivelser, Love, Cirkulærer eller lignende. Disse Arkivsager er paa denne Maade ude paa en Art stadig Vagabondering fra Sted til Sted, idet Sagerne ofte maa flyttes fra Valg til Valg, alt efter hvem der vælges til de ledende Poster, ja, ofte maa de flyttes midt i en Periode som Følge af Formands- eller Kassererskifte. Jeg kender et Tilfælde, hvor en Kommunes Arkivsager opbevaredes dels i et tomt Svine-